

Тия числа ясно показватъ, че сключенитѣ бракове между българки и българи съ съпрузи отъ други народности въ градоветѣ сж нѣ колкократно по-многобройни, отколкото това е въ селата. Сжщо така и смѣшението между другитѣ народности въ градоветѣ е по-голѣмо.

Като се прибави къмъ току-що казаното и поменатото по-горе положение, а именно, че въ селата, благодарение на малобройното имъ население, сключването на бракове между сравнително по-близки роднини е по-често явление, излиза, че и даннитѣ на нашата официална статистика говорятъ въ полза на хипотезата, че раждаемостъта въ смѣсенитѣ бракове, тѣй както това понятие се поясни по-горе, е сравнително по-низка.

8. *Изкуственото намаление на раждаемостъта.* — Най-сетне една отъ причинитѣ за по-ниската раждаемостъ въ градоветѣ се крие въ сравнително по-голѣмия съзнателенъ контролъ на ражданията между градското население и интелигенцията. Не е тайна вече за никого, че именно тия слоеве най-много ограничаватъ ражданията, чрезъ предпазителни мѣрки, аборти и пр.

Тая „придобивка на културата“ следъ войнитѣ вече воюва теренъ и въ българскитѣ села. Макаръ и неоспорвана, обаче, тя не може да се подкрепи съ конкретни данни по простата причина, че у насъ такива сведения не се събиратъ.

За прогресивното съзнателно ограничение на ражданията може да се сжди отъ обстоятелството, напр., че, споредъ специалнитѣ изследвания на една сждебна комисия, въ Ню-Йоркъ съ предизвикване на помѣтания се занимаватъ надъ 200 лица, които годишно произвеждатъ около 800.000 аборта.

Въ Берлинъ, отъ общия брой осждени за помѣтания се падатъ презъ периодитѣ:

1883—887	1888—892	1893—897
0·18 %	0·28 %	0·53 %

Лесно е, обаче, да се разбере, че въ действителность, тоя процентъ е много по-голѣмъ, отколкото го сочи статистиката.

Заклучение.

Изобщо взето, причинитѣ за по-малката раждаемостъ въ градоветѣ, въ сравнение съ съответната такава въ селата, както и причинитѣ за намалението относителния брой на ражданията у насъ следъ войнитѣ, сж много и отъ различенъ характеръ. По-горе се набелязаха и отчасти анализираха само нѣкои отъ тия причини и то предимно ония, които могатъ да се мотивиратъ и обосноватъ съ конкретни статистически данни, взети отъ официалната статистика за движение на населението у насъ.

Нѣкои отъ тия причини спомагатъ да се разбере и обясни констатираната различна раждаемостъ въ отдѣлнитѣ окрѣзи и околии на Царството. Така, напр., следъ всичко казано до тукъ, лесно се разбира защо раждаемостъта въ всички градски околии е сравнително по-низка. Най-низка е тя въ София, дето живѣе пропорционално най-голѣмъ брой интелигенция и най-много иноплеменно население. Въ София по-бързо проникна културата на западноевропейскитѣ държави, разбира се, съ всичкитѣ свои отрицателни последици. И въ другитѣ голѣми градове, които сами се взематъ за самостоятелни околии, като Русе, Варна, Пловдивъ, Бургасъ и Хасково, иноплеменно население е по-силно застѣпено, отколкото е въ малкитѣ градове или въ селата. Сжщитѣ голѣми градове вървятъ следъ столицата, по отношение привличането на интелигенцията и усвояването на културата. Затова и раждаемостъта въ тѣхъ гони съответната такава въ София.

Като логическа последица на току-що казаното излиза, че, при равни други условия, съществува известна връзка между процента на градското население въ отдѣлнитѣ околии и размѣра на раждаемостъта: колкото тоя процентъ е по-голѣмъ, толкова относителния брой на ражданията е по-малкъ и обратно.

Въ действителность, обаче, реченитѣ „други“ условия не сж еднакви. По-горе се изтъкна връзката между вѣроизповѣданието и раждаемостъта. Тамъ, дето има повече израилтяни, какъвто е случая въ градоветѣ и специално въ София, тамъ раждаемостъта е по-низка.

Въ противовесъ на израилтянитѣ, съ най-голѣма раждаемостъ се отличаватъ католицитѣ. Затова именно и въ околитѣ, дето тѣ се срѣчатъ въ компактни маси — цѣли села, тамъ раждаемостъта заема едно отъ първитѣ мѣста. Такива сж околитѣ: Пловдивъ (селска), Никополъ, Свищовъ, Бѣлене и др. Това се потвърждава отъ приведенитѣ на стр. 27 относителни числа, които показватъ, колко раждания се падатъ на 1000 жители въ чисто католическитѣ села, въ сравнение съ общата раждаемостъ въ Царството и въ съответнитѣ околии.

Тъкмо тука, обаче, се явява извънредно интересно да се отбележи факта, че докато у насъ българитѣ съ католическо вѣроизповѣдание се отличаватъ съ много висока раждаемостъ, раждаемостъта въ католическа Франция е *твърде низка*, а въ католическа Италия държи златната *сръда*. Това се вижда нагледно отъ следнитѣ относителни числа:

България		Франция		Италия	
Години и периоди	на 1000 ж. се падатъ живи деца	Години и периоди	на 1000 ж. се падатъ живи деца	Години и периоди	на 1000 ж. се падатъ живи деца
1926	47·7	1906	18·8	1926	27·8
1925	45·1	1921—925	19·3	1921—925	29·2
1919—922	40·2	1901—910	20·6	1901—910	32·7
1909—912	42·4	1891—900	22·2	1891—900	35·0
1904—907	44·9				